

BRIEF: SYSTEM KAUCYJNY

NAJWAŻNIEJSZE:

- **Ponad 85 proc.** obywateli ma **pozytywne odczucia dotyczące nowego systemu kaucyjnego**. Obejmuje on butelki szklane wielokrotnego użytku, butelki PET i puszki metalowe. **91 proc.** Polek i Polaków deklaruje, że **będzie oddawać opakowania zwrotne**.
- Od początku kadencji MKiŚ zbiera postulaty społeczne i dąży do poprawy ustawy o systemie kaucyjnym, która została przyjęta w zeszłej kadencji.
- **W nowelizacji ustawy o systemie kaucyjnym** znajdują się przepisy doprecyzowujące wydawanie, cofanie, zmienianie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego. W ramach prac nad nowelizacją ustawy przewidziano wprowadzenie mechanizmu kontroli. Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska otrzymałyby uprawnienia do kontroli operatorów, aby weryfikować ich stopień przygotowania do uruchomienia i zgodność prowadzenia systemu z zakresem wydanej decyzji.
- MKiŚ ma świadomość oczekiwań społecznych, aby system kaucyjny został uruchomiony w zaplanowanym terminie – 1 stycznia 2025 r. Niektóre sklepy już zainwestowały w projekty pilotażowego zbierania opakowań po napojach czy automaty zbierające. **Termin faktycznego startu systemu kaucyjnego zależy będzie od stopnia przygotowania i zaangażowania operatorów.**

INFORMACJE ROZSZERZONE:

- Ustawa o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, która uregulowała system kaucyjny w Polsce, weszła w życie **13 lipca 2023 r.**
- Podstawą była dyrektywa PE i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (tzw. **dyrektywa SUP**).
- **Od 1 stycznia 2025 r.** systemem kaucyjnym zostaną objęte **butelki z tworzyw sztucznych o poj. do 3 l, puszki metalowe do 1 l i butelki szklane wielokrotnego użytku o poj. do 1,5 l.**
- **Na opakowaniach objętych systemem** muszą się znaleźć **oznakowania określające wysokość kaucji**. Przy zwrocie opakowań **nie będzie wymagane okazanie paragonu**.
- Puste opakowania będzie można zwracać w sklepach o **pow. powyżej 200 m²**. Mniejsze placówki handlowe też będą mogły przystąpić do systemu. **Możliwe będzie tworzenie punktów zbierania pustych opakowań poza jednostkami handlowymi.**
- **Przedsiębiorcy**, w ramach systemu, będą obowiązani osiągnąć określone poziomy selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych (**90% od 2029 r.**).
- **Wprowadzający napoje w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym będą ponosili koszty związane m.in. ze zbiórką, odbieraniem i transportem opakowań i odpadów. Także prowadzeniem ewidencji i rozliczaniem kaucji.**
- System będzie dodatkowo finansowany z niezwróconej kaucji oraz ze sprzedaży materiałów pochodzących z recyklingu.
- Ustawa dopuszcza funkcjonowanie na rynku wielu operatorów systemu kaucyjnego.
- **W Polsce nie toczą się prace nad ustawą dot. systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta.**
- 30 listopada 2022 r. KE zaproponowała nowe przepisy dotyczące opakowań i odpadów opakowaniowych. Mają się one przyczynić m.in. do zmniejszenia ilości odpadów, ograniczenia zbędnych opakowań, podniesienia jakości recyklingu (**do 2030 r. wszystkie opakowania w UE**

Ważne! Dokument jest przygotowany w oparciu o dane, które były aktualne w dniu jego opracowania. W określonych obszarach mogą być dostępne świeższe informacje. Jeżeli interesują państwa aktualne dane liczbowe oraz szczegóły dotyczące poruszonych w zestawieniu zagadnień, pytania prosimy kierować na adres: media@klimat.gov.pl

będzie można poddać recyklingowi w sposób ekonomicznie opłacalny), stworzenie dobrze funkcjonującego rynku surowców wtórnych.

- 22 listopada 2023 r PE przyjął stanowisko dot. przedmiotowego rozporządzenia.
- **18 grudnia 2023 r. Rada UE osiągnęła porozumienie (podejście ogólne) w sprawie wniosku dot. rozporządzenia w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.** Służy ono jako mandat do negocjacji z PE w sprawie ostatecznego kształtu przepisów.
- **5 marca 2024 r.** odbyło się **spotkanie konsultacyjne** MKiŚ z przedstawicielami producentów napojów, opakowań, butelkomatów, firm zajmującym się recyklingiem i sklepów. W rozmowach uczestniczyła też strona samorządowa oraz organizacje społeczne.
- Efektem spotkania są konkretne postulaty koniecznych zmian w przepisach:
 - wysokość kaucji powinna wynosić **50 groszy za opakowania plastikowe i puszki metalowe** oraz **1 zł za butelki szklane wielokrotnego użytku**;
 - kaucja powinna podążać w systemie za produktem, tzn. będzie pobierana na każdym etapie obrotu produktem w opakowaniu;
 - kaucja nie powinna być obciążona podatkiem VAT.
 - W planowanej nowelizacji ustawy o systemie kaucyjnym, MKiŚ uwzględni także postulat branży dotyczący przesunięcia o rok obowiązku zbiórki opakowań po mleku i produktach mlecznych. Zacznie on obowiązywać od 2026 r.
- Organizacje branżowe popierają wprowadzenie systemu kaucyjnego na opakowania nie wcześniej niż od **1 stycznia 2026 r.** MKiŚ nie przychylił się do tego postulatu. **W Polsce system kaucyjny zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2025 r.**
- Wychodząc naprzeciw potrzebom branży, ale również małych sklepów, zostanie wprowadzony do ustawy **obowiązek przyjmowania szklanych opakowań wielokrotnego użytku przez te sklepy, które sprzedają takie napoje**, czyli tak jak jest obecnie.
- Resort pracuje nad zmianą przepisów ustawy, **tak aby powstał zharmonizowany, prosty i zapewniający bezpieczeństwo finansowe system oznakowania opakowań zwrotnych**
- Do MKiŚ wpłynęły dwa wnioski o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego. Wydano zezwolenie dla Krajowego Systemu Kaucyjnego ZWROTKA S.A., drugi wniosek jest rozpatrywany.
- Nieosiągnięcie wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych obciąża gminy karami administracyjnymi nakładanymi przez WIOŚ.
- Gospodarowanie odpadami powstałymi z opakowań z tworzyw sztucznych objętych systemem kaucyjnym będą zaliczane do gminnych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu. Im efektywniej będzie działał system kaucyjny na terenie gminy, tym jest to korzystniejsze dla niej finansowo i wizerunkowo (działania proekologiczne).
- Stawka opłaty produktowej za niezapewnienie poziomów selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych w systemie kaucyjnym w 2025 r. jest równa 0,10 zł za 1 kg.
- W pierwszym, przejściowym roku działania systemu, produkty w opakowaniach bez kaucji będą sprzedawane do wyczerpania zapasów. Przedsiębiorcy z tego tytułu nie poniosą strat.

Komunikaty MKiŚ:

- System kaucyjny: [czytaj więcej](#)
- Wiceministra Anita Sowińska nt. postulowanych zmian w systemie kaucyjnym: [czytaj więcej](#)
- Wiceministra Anita Sowińska wzięła udział w debacie Budujemy system kaucyjny – jak biznes odpowiada na nowe wyzwania: [czytaj więcej](#)
- Wiceministra Anita Sowińska o rozwiązaniach w zakresie gospodarki odpadami: [czytaj więcej](#)
- Wiceministra Anita Sowińska o przyszłości systemu kaucyjnego w Polsce: [czytaj więcej](#)

Ważne! Dokument jest przygotowany w oparciu o dane, które były aktualne w dniu jego opracowania. W określonych obszarach mogą być dostępne świeższe informacje. Jeżeli interesują państwa aktualne dane liczbowe oraz szczegóły dotyczące poruszonych w zestawieniu zagadnień, pytania prosimy kierować na adres: media@klimat.gov.pl